

Motion till SOK:s årsmöte 2021

Svenska Fäktförbundet:

Förslag om en ny stark organisation för svensk elitidrott

Svenska Fäktförbundet föreslår

- att SOK:s styrelse ges i uppdrag att, i en gemensam ansträngning med Sveriges Paralympiska Kommitté och Riksidrottsstyrelsen, verka för att regering och riksdag sätter tydliga mål för svensk idrotts konkurrenskraft på internationella tävlingar
- att SOK:s styrelse ges i uppdrag att gentemot RF verka för att RF i sina anslagsframställningar redan inför kommande år till regeringen prioritera kraftigt ökade anslag till elitidrott. Målet bör vara att landslagsstöd, dvs stöd som utbetalas specialidrottsförbunden och syftar till att nå internationella framgångar på seniorelitnivå från budgetåret 2024 ska uppgå till 500 miljoner kronor som ett första steg.
- att SOK:s styrelse ges i uppdrag att, i en gemensam ansträngning med Sveriges Paralympiska Kommitté och Riksidrottsförbundet, utreda och aktivt verka för att en ny fristående organisation övertar det nationella ansvaret för elitidrott i Sverige från 2026 och att staten tar ett huvudansvar för denna organisation.
- att SOK:s styrelse ges i uppdrag att till nästa årsmöte rapportera ovanstående uppdrag och lämna förslag till stämman om de beslut som behöver fattas för att en ny organisationen ska kunna bildas.

SOK:s styrelse föreslår

- att SOK:s årsmöte 2021 avslår motionen; och
- att SOK:s årsmöte 2021 uppdrar till SOK:s styrelse att, i samordning med Riksidrottsförbundet och Parasportförbundet, under hösten 2021 planera och starta ett arbete i linje med utredningen "Samordnat Elitidrottsstöd 2.0" och det elitidrottsprogram som ska beslutas på RIM 2021, "Elitidrott 2030" med syfte att stärka svensk idrotts internationella konkurrenskraft, samt
- att SOK:s årsmöte 2021 uppdrar till SOK:s styrelse att till årsmötet 2022 rapportera om framskridandet av arbetet.

Kommentarer från SOK:s styrelse

SOK:s styrelse delar Fäktförbundets bild om att internationellt framgångsrik svensk idrott är viktigt såväl för Sverige i stort, självklart inom idrotten samt för bilden och attraktionskraften av vårt land.

SOK:s styrelse delar Fäktförbundets analys och ambition om att ett förstärkt centralt stöd är nödvändigt för att vända trenden av totalt sett vikande internationella resultat och att en kraftfull satsning på ökad internationell konkurrenskraft inom svensk idrott behöver göras.

SOK:s styrelse delar också Fäktförbundets uppfattning om att det krävs ett betydande resurstillskott, och en samordning mellan SOK, Parasporten och RF, för att möjliggöra sådan satsning och ett hållbart stödsystem.

Landslagsprogrammen behöver ökade finansiella resurser, många aktivas socioekonomiska situation behöver förstärkas, antalet välutbildade och tillgängliga tränare och specialister behöver ökas, liksom att ökade resurser behövs för Forskning och utveckling till toppidrottens gagn.

SOK:s styrelse anser inte att det är realistiskt att regeringen och staten skulle vara den enda finansiären av ett betydande resurstillskott vilket behövs i en satsning för ökad svensk konkurrenskraft i internationell idrott. Också näringslivet, kanske framförallt exportindustrin och besöksnäringen, bör involveras och attraheras. SOK:s styrelse bedömer vidare att ett väsentligt resurstillskott till toppidrotten kräver ett längre arbete än till 2024.

SOK:s styrelse anser, liksom Fäktförbundet, att ett ökat engagemang från regeringens och statens sida i arbetet med att stärka svensk idrotts internationella konkurrenskraft vore positivt och styrelsen avser att aktivt verka för detta framledes. SOK:s styrelse tycker dock inte som motionären i frågan om att regeringen och staten bör leda en toppidrottsatsning.

SOK:s styrelse hänvisar i frågan om organisation av satsning till utredningen Samordnat Elitidrottsstöd 2.0 och förslaget i Elitidrottsprogrammet 2030, där det beskrivs att detta bör vara en fråga i senare skede som då bör utredas noggrant också i samverkan med andra intressenter.

SOK:s styrelse har målbilden att idrotten, näringslivet och staten tillsammans, och av flertalet skäl, kan enas om att ett långsiktigt och stärkt toppidrottsstöd ska utvecklas och genomföras samt att sedan tillsammans sätta mål, utarbeta riktlinjer, finansiera och organisera en kraftfull sådan satsning.

//

Svenska Fäktförbundet motion till årsmötet i Sveriges Olympiska Kommitté 2021

Förslag om en ny stark organisation för svensk elitidrott

Svenska Fäktförbundet föreslår

- att** styrelsen ges i uppdrag att, i en gemensam ansträngning med Sveriges Paralympiska Kommitté och Riksidrottsförbundet, verka för att regering och riksdag sätter tydliga mål för svensk idrotts konkurrenskraft på internationella tävlingar
- att** styrelsen ges i uppdrag att gentemot RF verka för att RF i sina anslagsframställningar redan inför kommande år till regeringen prioriterar kraftigt ökade anslag till elitidrott. Målet bör vara att landslagsstöd, dvs stöd som utbetalas specialidrottsförbunden och syftar till att nå internationella framgångar på seniorelitnivå från budgetåret 2024 ska uppgå till 500 miljoner kronor som ett första steg.
- att** styrelsen ges i uppdrag att, i en gemensam ansträngning med Sveriges Paralympiska Kommitté och Riksidrottsförbundet, utreda och aktivt verka för att en ny fristående organisation övertar det nationella ansvaret för elitidrott i Sverige från 2026 och att staten tar ett huvudansvar för denna organisation
- att** styrelsen ges i uppdrag att till nästa årsmöte rapportera ovanstående uppdrag och lämna förslag till stämman om de beslut som behöver fattas för att en ny organisation ska kunna bildas

#elitidrott2030

Sveriges Paralympiska Kommitté (SPK), Riksidrottsförbundet (RF) och Sveriges Olympiska Kommitté (SOK) har under senare tid samverkat för att ta fram ett program "Samordnat elitidrottsstöd 2.0". Syftet uttrycks på följande sätt: "Elitidrottsstöd 2.0 ska via väsentlig resursförstärkning samt effektivt och kvalitativt arbete och stöd nå konkurrenskraftigare landslag och flera internationella medaljer [för svensk idrott]. Utredningen ska besvara frågan vad som behöver göras för att nå resursförstärkingen och syftet. "

Riksidrottsstyrelsen har presenterat Samordnat elitstöd 2.0 som ett remissunderlag inför riksidrottsmötet 2020 där programmet fått namnet #elitidrott2030.

I programmet beskrivs situationen för svensk elitidrott utifrån den internationella konkurrensen. Det konstateras att alltför många länder i världen når världselit och har utvecklat kapacitet att vinna medaljer. Dessa "har mött den ökande konkurrensen med systematiska och intensifierade metoder för att stärka sina elitidrottares förutsättningar att lyckas i internationella tävlingssammanhang".

Med tydlig statistik framgår att svensk idrott tappar i konkurrenskraft och att denna utveckling kan förväntas fortsätta. Svensk idrott har sammantaget misslyckats med att följa med i den internationella utvecklingen och successivt försämras de svenska resultaten, trots de ansträngningar som görs i de enskilda förbunden och det stöd som lämnas av RF och SOK.

Programmet beskriver sedan på ett övertygande sätt de insatser som behöver göras för att vända eller åtminstone stoppa den negativa utvecklingen.

Betydelsen av att vara konkurrenskraftig på världsnivå – utgångspunkter

Idrottens kärna är tävling. Tävlingar är lekar där människor utsätter sig för ansträngning och mäter sin förmåga gentemot andra enligt överenskomna regler.

Utifrån det komplexa och hierarkiska system av tävlingslogiker som ingår i idrotten uppkommer en meningsskapande ram som i sin tur ger upphov till en stor mängd verksamheter. Inte alla, kanske inte ens huvuddelen, har någon anknytning till tävling men de skulle inte vara möjliga utan den underliggande tävlingsideologin.

Den hierarkiska tävlingslogiken medför att den högsta nivån är mest betydelsefull och avgörande för idrottens genomslagskraft. Störst "värde" har därför tävlingar med globalt deltagande där de bästa idrottarna tävlar mot varandra. Denna värdeskala delas av de aktiva, ledare, media, supportrar och allmänhet. Sannolikt även av politiker och näringslivsledare. Världsmästerskap, olympiska spel och andra tävlingar som uppfyller kriteriet att de bästa idrottarna i världen rangordnas har därmed betydelse för all idrottsutövning genom att de värderingar och insikter dessa ger upphov till sprids successivt till alla som deltar i idrotten och bekräftar den logik som skapar mening åt alla utövare.

Idrottens verksamhetsformer och organisering har en rad väl belagda effekter på samhället. Huvudsakligen är dessa effekter positiva och en del av dem har stor betydelse för samhällets utveckling men det är väsentligt att konstatera att de positiva effekterna är bieffekter som inte kan uppkomma utan den meningsskapande tävlingslogiken.

Staten och den övriga offentliga sektorn är på olika sätt involverade i idrotten och lämnar stöd i olika former i de flesta länder. I Sverige har stödet sedan lång tid varit främst inriktat på att förstärka de positiva bieffekterna av idrotten. Idrottens tävlingslogiker har kraft som motiverar individer att tillhandahålla prestationer: egen träning, ledaruppdrag, handlingen att köpa en biljett till ett idrottsevenemang eller att som företag köpa rätten att få associeras med en idrottsföreteelse. Genom att utnyttja detta förhållande har den

offentliga sektorn på ett kostnadseffektivt sätt kunnat uppnå sakpolitiska mål rörande till exempel folkhälsa eller folkbildning och samtidigt skaffa sig kontroll och inflytande över idrottens utveckling.

Det svenska samhällets förhållande till idrottens kärna, tävlingen, har samtidigt präglats av stark ambivalens. Ambivalensen har kommit till uttryck när idrotten debatterats i politiska sammanhang och avigsidorna med tävling har då satts i centrum. Forskningen har pekat på många anledningar till denna ambivalens men en viktig faktor har varit det starka fokus som politiskt lagts på barn- och ungdomsidrott där resultatjakt och tävlingshets drabbat unga på oacceptabla sätt.

Vägen framåt – staten måste lämna klart besked

Programmet #elitidrott2030 ger som redan nämnts en korrekt och trovärdig beskrivning av utvecklingen inom den internationella idrotten och svensk idrotts internationella konkurrenskraft. Inom svensk elitidrott, hierarkins topp i idrottssystemet, finns tydliga tecken på en strukturkris som fått till följd att svensk idrotts förmåga att vara framgångsrik på världselitnivå redan minskat i flera idrotter. Det finns inget som talar för att denna utveckling inte kommer att fortsätta och omfatta allt fler idrotter.

Beskrivningen i #elitidrott2030 av vilka insatser som behöver göras är till allra största delen vederhäftig och bygger på forskning och fakta.

Programmet gör dock halt inför de mest centrala frågeställningarna vad gäller ett nationellt elitidrottssystem: Hur ska det organiseras och vem ska betala? Resonemangen är föga konkreta och de möjliga lösningarna vaga. En oönskad hänsyn till statens ambivalens inför elitidrott är blir därmed påtaglig även i detta dokument.

I det svenska sammanhanget är det enbart staten som kan ta ansvar för de satsningar för att vända den negativa resultatutvecklingen som beskrivs i #elitidrott2030. Det är bara staten som kan stå för ett tillräckligt långsiktigt och stabilt engagemang.

Staten behöver ta initiativ till den nya organisation som krävs om Sverige vill sälla sig till de länder som på allvar satsar på elitidrott. För att ett nytt elitidrottssystem ska vara trovärdigt och attraktivt för de aktiva och för andra finansiärer krävs att en ny målstyrd elitorganisation bildas. Den nya organisationen behöver ha en hög grad av integritet och oberoende gentemot idrottens nuvarande organisationer. Endast då möjliggörs kraftfullt ledarskap i en ändamålsenlig struktur som maximerar förutsättningarna för att svensk idrott ska kunna fortsätta att hävda sig på olympiska spel och världsmästerskap i globala idrotter. En möjlig lösning skulle kunna vara den form som valts för den svenska antidopingorganisationen, en statlig stiftelse med staten, SPK, SOK och RF som grundare.

Idrottsrörelsens plikt är att tydliggöra det val som staten behöver göra så att staten ges möjlighet att ta uttrycklig ställning. Ambivalensen och vagheten om elitidrotten behöver

Ärende 13 – Motion från Fäktförbundet och styrelsen förslag till beslut

ersättas med tydliga mål, ändamålsenlig organisation och resurser som har proportion till ambitionerna.

Svenska Fäktförbundet har inlämnat motion med motsvarande innehåll för behandling vid Riksidrottsförbundets stämma samt tillställt Sveriges Paralympiska Kommitteé motsvarande förslag.